

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

NamMQI
quv-uslubiy boshqarma
№ 444
« 30 » 08 2024 y.

AKADEMIK KO'NIKMALAR VA KASBIY KOMPETENTLIK
FANING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va xuquq
Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi: 60410100 - Buxgalteriya hisobi va audit
(tarmoqlar bo'yicha)

Namangan-2024

<p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu: Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik faniga kirish Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik fanining dolzarbligi. Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik fanining maqsad va vazifalari. Akademik ko'nikmalar va ularning mohiyati. Kasbiy kompetentlik va uning ahamiyati</p> <p>2-mavzu: Shaxsiy akademik faoliyatni tashkil etish Shaxsiy akademik faoliyat va uning mohiyati. Shaxsiy akademik faoliyatni samarali tashkil etish vositalari. Akademik ko'nikmalar va ularni shakllantirish. Akademik ko'nikmalarni rivojlantirish yo'llari</p> <p>3-mavzu: O'z-o'zini boshqarish va samaradorlik uchun javobgarlik Shaxsiy rivojlanishni rejalashtirish. O'z-o'zini boshqarish ko'nikmasini ivojlantirish. Samarali natija va muvaffaqiyat uchun shaxsiy javobgarlik. O'quv materiallaridan maksimal foyda olish</p> <p>4-mavzu: Ta'lim olish jarayonini samarali tashkil etish Muvaffaqiyatli o'rganish: intellekt, strategiya va mustaqil ta'lim. Ta'lim olish uchun CREAM strategiyasi. Ta'lim olish jarayonida vaqtni boshqarish (time management) ko'nikmasi. Stress va noqulayliklarni boshqarish</p> <p>5-mavzu: Tanqidiy o'qish va eslatmalar bilan ishlash (note-taking) Tanqidiy o'qish va uning ahamiyati. Tanqidiy o'qishni samarali yo'lga qo'yish vositalari. Eslatmalar va izohlar yaratish. Eslatmalar bilan ishlashning samarali yo'llari.</p> <p>6-mavzu: Akademik yozish Akademik yozish va uning elementlari. Yozish va uning turlari. Akademik yozish shakllari. Akademik yozishni boyitish yo'llari. Plagiat (ko'chirmachilik) va unga yo'l qo'ymaslik</p> <p>7-mavzu: Manbalar va adabiyotlar bilan ishlash Manbalar va adabiyotlar turlari. Manbalar va adabiyotlarni izlash. Manbalar va adabiyotlardan samarali foydalanish. Raqamli ma'lumotlar bilan ishlash. Foydalangan manbalar va adabiyotlarni rasmiylashtirish</p> <p>8-mavzu: Jamoada ishlash (teamworking) Boshqalar bilan ishlash: hamkorlikda o'rganish. Jamoa tuzish va unda ishlash ko'nikmalari. Guruh ishi va uni samarali tashkil qilish. Yetakchilik qobiliyatlarini rivojlantirish.</p> <p>9-mavzu: Faoliyat natijalarini taqdim qilish Faoliyat natijalari va ularni taqdim qilish shakllari. Natijalarni rasmiylashtirish tartibi va qoidalari. Natijalarni taqdim etish uchun dastur va vositalar.</p>	
---	--

Fan/modul' kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar
AKK1204	2024-2025	2	4
Fan/modul' turi	Ta'lim turi	Haftadagi dars soatlari	
majburiy	O'zbek/Rus	4	
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil Ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Buxgalteriya hisobiga kirish	60 (30 m/30 a)	60	120
<p>1. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – Talabalar ushbu fanni o'qish natijasida quyidagi keng ko'lamli ko'nikmalarga ega bo'ladilar: akademik o'qish, yozish, tinglash va gapirish ko'nikmalarini rivojlantirish; tanqidiy fikrlash va o'z-o'zini namoyon etishning asosiy ko'nikmalarini egallash; vaqtni to'g'ri taqsimlash, mustaqil ta'lim ko'nikmalarini rivojlantirish; akademik konvensiyaga muvofiq akademik lug'at va matn yozish sohasida zarur bilimlarni olish; akademik ma'lumotni tahlil qilish strategiyalarini o'rganish; amaliy tadqiqotlar olib borish va o'quv mashg'ulotlarida muvaffaqiyatli ishtirok etish. omma oldida qanday qilib muvaffaqiyatli nutq so'zlash, bahs va munozaralarda qatnashishni o'rganish. Kasbiy kompetentlik – talabalarni, bo'lajak mutaxassislar kompetensiyasi, ularning amaliyotdagi in'itilishi va qobiliyati hamda o'z imkoniyatlarini muvaffaqiyatli, ijodiy faoliyat ko'rsatish, kasbiy va ijtimoiy sohada qo'llashga hamda bu faoliyatni ijtimoiy ahamiyatini, uning natijalariga nisbatan shaxsiy mas'uliyatni his etishi, doimo uzluksiz ravishda o'z ustida ishlashi kabi fazilatlarini ro'yobga chiqarish, kasbiy kompetentlikni shakllantirishga doir maqsadlarni qamrab oladi.</p> <p>- Fanning vazifasi - akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlikning mohiyati va nazariy-uslubiy asoslarini tushuntirish; shaxsiy akademik faoliyat va uni samarali tashkil etish bo'yicha tushunchalar berish; akademik ko'nikmalar va ularni shakllantirish jarayonining o'ziga xos jihatlarni yoritib berish; talabalarga akademik ko'nikmalarni rivojlantirish yo'llari yuzasidan tavsiyalar berish; talabalarda o'z-o'zini boshqarish va samaradorlik uchun javobgarlik hissiini uyg'otish; talabalarda mustaqil ta'lim olish jarayonini samarali tashkil etish ko'nikmalarini shakllantirish; talabalarining jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga ko'maklashish; ta'lim olish va kasbiy faoliyatini rivojlantirishda kreativ fikrlashning o'rni haqida fikr yuritish; iqtisodchi mutaxassis uchun talab qilinadigan umumiy va kasbiy ko'nikmalar bilan talabalarni tanishtirish.</p>			
<p>2.</p>			

10-mavzu: Kreativ fikrlash

Kreativ fikrlash va uning afzalliklari. Kreativ fikrlashni shakllantirish vositalari. Kreativlikning 4P modeli. Muammolarni hal qilish (problem-solving) ko'nikmasidan samarali foydalanish yo'llari

11-mavzu: Kasbiy kompetensiya va uni rivojlantirish yo'llari

Kasbiy kompetensiya va uning mohiyati. Kasbiy kompetensiyalarning o'ziga xos xususiyatlari. Kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishga yondashuvlar. Kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish omillari

12-mavzu: Ishga joylashish ko'nikmalari

Kommunikatsiya (o'zaro aloqa) ko'nikmalari. Texnologiya bilan bog'liq ko'nikmalar. Tashabbuskorlik va tadbirkorlik ko'nikmalari. Rejalashtirish va tashkiliy ko'nikmalar. "Yashil" ko'nikmalar.

13-mavzu: Buxgalter mutaxassisning kasbiy ko'nikmalari

Buxgalteriya sohasiga ko'nikmalar hosil qilish. Ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish. Bozor tendensiyalarini sharhlash va prognoz qilish. Fanlararo bilimlar. Buxgalteriya schyotlar rejasi bilan ishlash va programmaga ma'lumotlarni kiritish.

14-mavzu. Mehnat bozoriga kirib borish

Shaxsiy maqsadlar va kuchli tomonlarni qayta ko'rib chiqish. Ish o'rinlari bo'yicha ma'lumotlar bilan tanishish. Ish beruvchilar talablarini o'rganish. Shaxsiy ma'lumotlarni ifoda etuvchi hujjatlarni tayyorlash.

15-mavzu. Munosib ish o'rnini egallash va kasbiy rivojlanish

Soha yoki tarmoqni aniq belgilab olish. Karyerani rejalashtirish. Ish beruvchi bilan aloqa o'rnatish va ishga joylashish. O'zining professional shaxsini rivojlantirish

III. Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsifa etiladi:

- 1-mavzu: Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik faniga kirish
- 2-mavzu: Shaxsiy akademik faoliyatni tashkil etish
- 3-mavzu: O'z-o'zini boshqarish va samaradorlik uchun javobgar
- 4-mavzu: Ta'lim olish jarayonini samarali tashkil etish
- 5-mavzu: Tanqidiy o'qish va eslatmalar bilan ishlash (note-taking)
- 6-mavzu: Akademik yozish
- 7-mavzu: Manbalar va adabiyotlar bilan ishlash
- 8-mavzu: Jamoada ishlash (teamworking)
- 9-mavzu: Faoliyat natijalarini taqdim qilish
- 10-mavzu: Kreativ fikrlash
- 11-mavzu. Kasbiy kompetensiya va uni rivojlantirish yo'llari
- 12-Mavzu. Ishga joylashish ko'nikmalari

13-Mavzu: Buxgalter mutaxassisning kasbiy ko'nikmalari

14-mavzu: Mehnat bozoriga kirib borish

15-mavzu: Munosib ish o'rnini egallash va kasbiy rivojlanish

Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari bilan jiozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalardan qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim uchun topshiriqlar

Mustaqil topshiriq uchun tavsifa etiladigan topshiriqlar:

Mustaqil topshiriqning turli shakllari mavjud bo'lib, unda talaba o'qituvchi rahbarligida fan bo'yicha yangi bilimlarni, o'quv va ko'nikmalarni o'zlashtirish, ijodiy faoliyatni amalga oshira oladi.

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish mumkin:

darslik yoki o'quv qo'llanmalar bo'yicha fanlar boblari va mavzularini o'rganish; tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zgartirish; avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi, nazorat qituvchi tizimlar bilan ishlash; maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash; yangi texnikalarni, apparaturalarni, ilmtalab jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;

talabning ilmiy tekshirish ishlarini (TITI) bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari yoki mavzularni chuqur o'rganish; faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari (xizmat o'yinlari, diskussiyalar, seminarlar, kollokviumlar va b.) masofaviy (distantstion) ta'lim. o'quv qo'llanmalari yordamida fan mavzularini o'rganish.

Talabalar Mustaqil ta'lim uchun topshiriqlarning mazmuni va hajmi

1. Akademik ko'nikmalarning talabalar faoliyatidagi ahamiyati va dolzarbligi.
2. Kasbiy kompetensiya va unga nisbatan yondashuvlar.
3. Shaxsiy akademik faoliyat va uni tashkil etish vositalari.
4. O'z-o'zini boshqarish ko'nikmasini rivojlantirish yo'llari.
5. Muvaffaqiyat uchun shaxsiy javobgarlikni shakllantirish.
6. Akademik faoliyat integratsiyasi: nazariya va amaliyot uyg'unligi.
7. CREAM strategiyasi va undan samarali foydalanish.
8. Vaqtni boshqarish (time management) ko'nikmasi va rivojlantirish yo'llari.
9. Tanqidiy o'qish va samarali amalga oshirish omillari.
10. Eslatmalar bilan ishlash (note-taking) va foydali jihatlarini.
11. Akademik yozish va samarali amalga oshirish omillari.
12. Adabiyotlarni izlash va tanlash.
13. Plagiat va uning salbiy oqibatlarini.

<p>14. Jamoada ishlash (teamworking) va uning afzalliklari. 15. Kreativ fikrlash va uni rivojlantirish yo'llari. 16. Texnologiya bilan bog'liq ko'nikmalar.</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsifiya etiladi.</p> <p>Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar O'quv rejada kurs ishi rejalashtirilmagan.</p>	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: «Buxgalteriya hisobi va audit» bakalavr ta'lim yo'nalishi bo'yicha tahsil olayotgan talabalar uchun quyidagi talablar qo'yiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik tushunchasini bilib oladi. 2. Shaxsiy akademik faoliyat va uni samarali tashkil etish jarayonini anglaydi. 3. Akademik ko'nikmalarni rivojlantirish vositalaridan foydalanishni biladi. 4. Akademik ko'nikmalar va ularni shakllantirish jarayonining o'ziga xos jihatlarni tavsiflaydi. 5. O'z-o'zini boshqarish va samaradorlik uchun javobgarlik hissi shakllanadi. 6. Mustaqil ta'lim olish jarayonini samarali tashkil etish ko'nikmalari rivojlanadi. 7. Kreativ fikrlash va uni rivojlantirish yo'llarini bilib oladi. 8. Iqtisodchi mutaxassis uchun talab qilinadigan umumiy va kasbiy ko'nikmalarni bilib oladi.
<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mintaqaviy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyhalar. 	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, taxlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki test sinovlarini topshirish.</p>
<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sheila Cameron. Business Student's Handbook: Skills for study and employment. 7th edition. Pearson Education Limited 2021. – 518 p. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantida mavjud). 2. Stella Cottrell. Skills for Success: Personal Development and Employability. 4th edition. Under exclusive licence to Macmillan Education Limited, RED GLOBE PRESS, 2021. – 407 p. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantida mavjud). 	

<p>3. Stella Cottrell. The Study Skills Handbook. 4th edition. Under exclusive licence to Springer Nature Limited, RED GLOBE PRESS, 2019. – 432 p. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantida mavjud).</p>	<p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sheila Cameron. The MBA Handbook: Academic and professional skills for mastering management. 9th edition. Pearson Education Limited 2021. – 572 p. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantida mavjud). 2. Kathleen McMillan, Jonathan Weyers. The Smarter student: skills and strategies for success at university. Pearson Education Limited 2006. – 476 p. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantida mavjud). 3. Павел Шуравин. Ключевые навыки. Как научиться чему угодно, сменить профессию и начать новую жизнь. СПб.: Питер, 2022. – 352 стр. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantida mavjud). 4. Ochilova G.O., Akbarova S.Sh. Kasbiy kompetentlik. (Darslik). T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2022. 324 b. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantida mavjud). <p>Axborot manbalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 2. www.president.uz – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti. 3. www.imv.uz – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining rasmiy veb-sayti. 4. www.pearson.com – Pearson britaniya ta'lim kompaniyasining rasmiy veb-sayti. 5. www.thestudyspace.com – Buyuk Britaniyadagi The Study Space nomli talabalar hamjamiyati rasmiy veb-sayti 6. https://stat.uz O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi statistika agentligi
<p>7.</p>	<p>Namangan muhandislik – qurilish instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.</p>
<p>8.</p>	<p>Fan/modul' uchun ma'sullar:</p>
<p>9.</p>	<p>D.X.Umurzaqov – NamMQI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida kata o'qituvchisi. A.B.Isomuxamedov – NamMQI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida stajyor o'qituvchi. N.R. Muradova – NamMQI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida o'qituvchi.</p> <p>Taqrizchilar: U.Xolmirzayev – NamMQI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida dotsenti, i.f.f.d. PhD. O.Sobirov – NamMTI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida dotsenti, i.f.f.d. PhD.</p>